

SPORTY

Uczestnicy pierwszych zawodów narciarskich, 1910, „Kurier Literacko-Naukowy”, 9 stycznia 1935, Materiały Mieczysława Orłowicza, APAN, III-92, j. 237, k. 82

Bronisław Czech (1908–1944), wybitny skoczek narciarski dwudziestolecia międzywojennego, uprawiający też narciarstwo klasyczne i alpejskie, taternik, ratownik górski, pilot, instruktor szybowcowy, lekkoatleta, tenisista stołowy, dwudziestokrotny mistrz Polski w konkursach narciarskich, olimpijczyk (ZIO w St. Moritz 1928, ZIO w Lake Placid 1932, ZIO w Garmisch-Partenkirchen 1936), uczestnik licznych zawodów międzynarodowych, malarz na szkłe, rzeźbiarz, poeta; potrafił zatańczyć na nartach walca; grał na skrzypcach i akordeonie; jego karierę sportową przerwała 2. wojna światowa; zginął w 1944 roku w obozie Auschwitz-Birkenau; dla uczczenia pamięci jego i Heleny Marusarzówny od 1946 roku organizowane są międzynarodowe zawody o Memoriał Bronisława Czecha i Heleny Marusarzówny, b.d., Encyklopedia sportu, t. I, s. 126

Stanisław Marusz (1913–1993), jeden z najlepszych skoczków narciarskich w historii Polski, dwuboista, alpejczyk (w biegu zjazdowym i kombinacji alpejskiej), czterokrotny reprezentant Polski na igrzyskach olimpijskich (ZIO w Lake Placid 1932, ZIO w Garmisch-Partenkirchen 1936, ZIO w St. Moritz 1948, ZIO w Oslo 1952), wielokrotny mistrz Polski; w czasie 2. wojny światowej nie zgodził się na propozycję Niemców objęcia posady trenera, za co spotykały go represje; był podporucznikiem Armii Krajowej; jego postawa oraz ucieczki z więzienia wywoływały podziw polskiego społeczeństwa; po 1945 roku kontynuował karierę sportową; startował na nartach przez ponad 30 lat; Helena Marusarzówna (1918–1941), mistrzyni sportów narciarskich, siedmiokrotna mistrzyni Polski; jej sportowe sukcesy zostały przerwane przez wybuch 2. wojny światowej, podczas której była kurierem tatrzańskim; zaangażowała się w działalność Związku Walki Zbrojnej, co przyplaciła życiem, b.d., Mała encyklopedia sportu, t. II, s. 128

Uprawiając narciarstwo, nawet w początkach kariery nie zaznałem uczucia lęku przed niebezpieczną skocznią lub trasą. [...] Rzucałem wyzwanie losowi, co mnie wręcz ekscytowało. [...] Sport był dla mnie życiem, życie było sportem. Narty były treścią mego życia, największą pasją. Twierdzono, że mam wyjątkowy talent. Jeśli nawet tak było, to przecież sam talent nie wystarczy, aby zostać mistrzem. Trzeba się uczyć i ustawicznie pracować nad sobą. Nie wolno się zrażać początkowymi niepowodzeniami. Sukcesy nie przychodzą łatwo.

Stanisław Marusz, [w:] Stanisław Marusz, *Na skoczniach Polski i świata*. Kartki z pamiętnika, Warszawa 1955, s. 221.

ZIMOWE

Polska drużyna narciarska podczas pobytu w Norwegii przed rozpoczęciem zawodów; stoją od lewej: K. Szostak, prezes PZN A. Bobkowski, S. Faecher, B. Czech, A. Szostak, Z. Motyka, B. Macudziński, 1930, „Zima”, marzec/kwiecień 1930, Materiały Mieczysława Orłowicza, APAN, III-92, j. 618, k. 42 v.

Janina Loteczka (1902–1966), mistrzyni narciarstwa w Polsce; z sukcesami reprezentowała Polskę poza granicami kraju; pasjonowała się też jazdą na motocyklach i również w tej dziedzinie sportowej jako jedna z nielicznych kobiet osiągała sukcesy, rywalizując z mężczyznami, 1928, „Start”, luty 1928, Materiały Mieczysława Orłowicza, APAN, III-92, j. 156, k. 35

Jan Stanisław Bystron (1892–1964), etnograf, socjolog, profesor uniwersytetów w Warszawie, Krakowie i Poznaniu, członek Polskiej Akademii Nauk, podczas jazdy na nartach w Zakopanem, 1931, Materiały Jana Stanisława Bystronia, APAN, III-104, j. 102, b.p.

Kurs narciarski w Zakopanem dla absolwentów Państwowego Instytutu Wychowania Fizycznego, 1930, Materiały Mieczysława Orłowicza, APAN, III-92, j. 599, k. 6

Okładka czasopisma „Sport Zimowy”, jednego z wielu pism o tematyce sportowej okresu międzywojennego, „Sport Zimowy”, grudzień 1931, Materiały Mieczysława Orłowicza, APAN, III-92, j. 611, k. 81

Drużyny hokejowe Polski i Stanów Zjednoczonych wraz z przedstawicielami dyplomatycznymi: ministrem Augustem Zaleskim (w środku po prawej stronie w kapeluszu) oraz stojącym obok niego ambasadorem Stanów Zjednoczonych w Polsce Johnem Willysem i prezesem Polskiego Związku Hokeja na Lodzie Stanisławem Polakiewiczem po budzącej wielkie emocje wśród polskiej publiczności meczu hokejowym, rozegranym na nowoczesnym obiekcie w Krynicy podczas MŚ w Hokeju na Lodzie, 1931, „Sport Zimowy”, luty 1931, Materiały Mieczysława Orłowicza, APAN, III-92, j. 611, k. 62

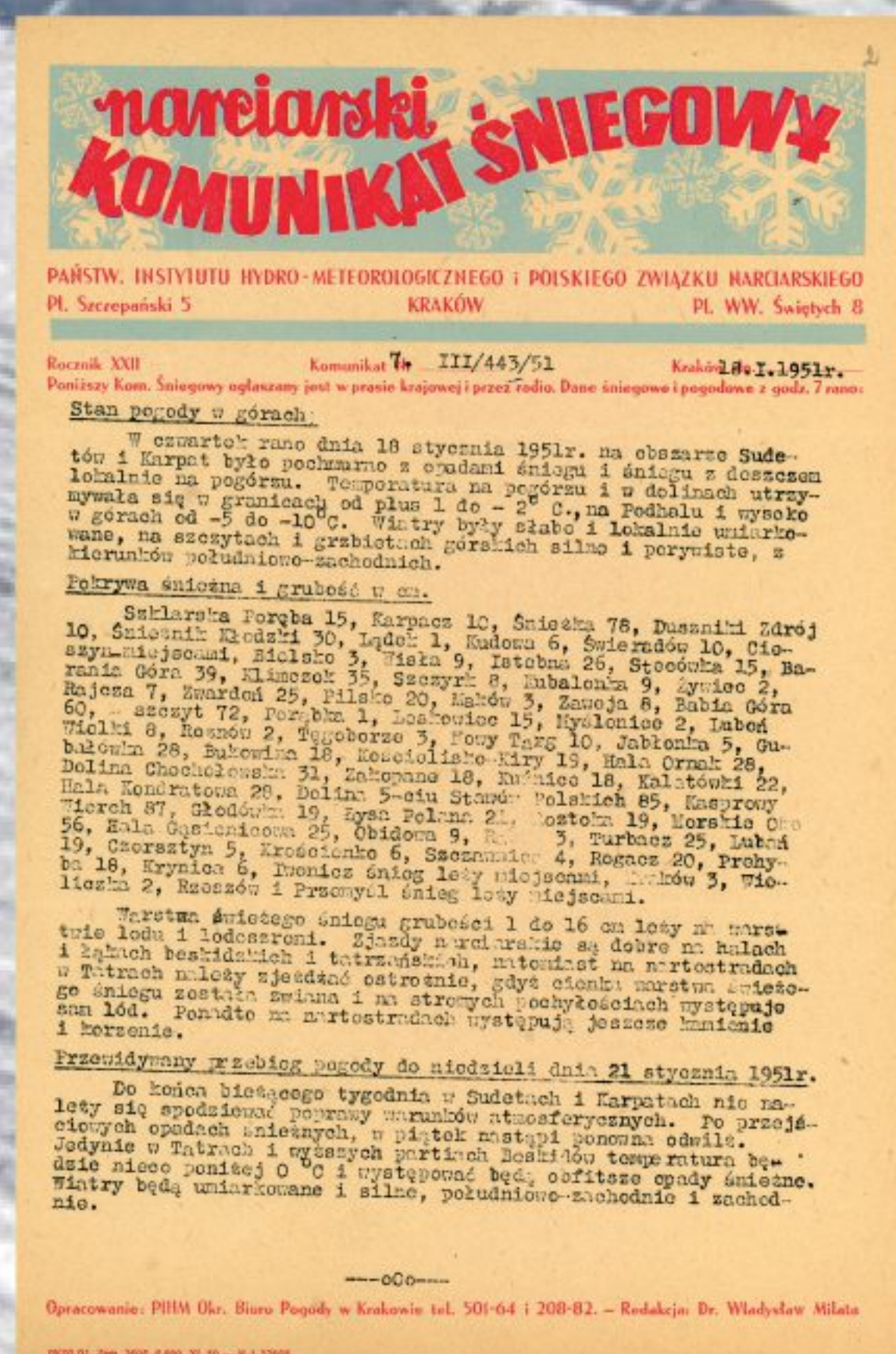
Fragment meczu między Polską a Stanami Zjednoczonymi rozegranego podczas MŚ w Hokeju na Lodzie w Krynicy; mecz zakończył się wynikiem 1:0 dla Amerykanów; Polacy mimo kilku wygranych spotkań, m.in. ze Szwecją i Francją, ostatecznie usytuowali się na czwartym miejscu; tytuł mistrzów świata przypadł Kanadyjczykom, którzy w finale pokonali Stany Zjednoczone, 1931, „Sport Zimowy”, luty 1931, Materiały Mieczysława Orłowicza, APAN, III-92, j. 611, k. 64

Hokej, hokej, hokej – nic innego się tu nie słyszy. Istny szal walk lodowych, jakie stacza na stadionie krynickim 10 narodów świata, rozpala tak pomimo mrozu serca i głowy sportowców, a nawet i niesportowców, że nic innego się nie słyszy, o niczym innym się nie mówi, nie myśli.

Relacja dziennikarza sportowego Stanisława Brzezińskiego z MŚ w Hokeju na Lodzie w Krynicy, „Rzeczpospolita”, 7 lutego 1931, Materiały Stanisława Brzezińskiego, APAN, III-241, j. 13, b.p.

Rodzina Serbołużyczan podczas wspólnej jazdy na łyżwach; Warszawskie Towarzystwo Łyżwiarskie (rok założenia 1893) było chronologicznie trzecią organizacją sportową na ziemiach polskich; było ono właścicielem Doliny Szwajcarskiej – ogrodów wypoczynkowych założonych przy dzisiejszej ul. Chopina w 1796 roku – ulubionego przez warszawiaków miejsca ślizgawek; propagowało też uprawianie gimnastyki, szermierki, tenisa i jazdy na wrotkach; prowadziło szeroką działalność społeczno-kulturalną, patriotyczną i towarzyską; salon Warszawskiego Towarzystwa Łyżwiarskiego należał do najwytworniejszych w Warszawie w tym czasie; w 1898 roku Warszawskie Towarzystwo Łyżwiarskie zostało członkiem Międzynarodowego Związku Łyżwiarstwa, a w 1925 jednym ze współzałożycieli Polskiego Związku Hokeja na Lodzie, przełom XIX/XX w., Materiały Mieczysława Orłowicza, APAN, III-92, j. 229, k. 42

Narciarski komunikat śniegowy; komunikaty ogłaszane były przez radio i prasę codziennie o 7 rano w celu poinformowania turystów o korzystnych bądź niekorzystnych warunkach pogodowych dla narciarzy, 18 stycznia 1931, Materiały Mieczysława Orłowicza, APAN, III-92, j. 607, k. 2

Zofia Bilorówna (ur. 1896), zawodniczka Lwowskiego Towarzystwa Łyżwiarskiego (rok założenia 1869), od 1923 roku partnerka Tadeusza Kowalskiego (ur. 1894), z którym tworzyła mistrzowską parę w polskiej jeździe figurowej na lodzie okresu międzywojennego; brązowi medalści ME w Pradze (1934), zdobywcy czwartego miejsca w MŚ w Oslo (1934), 1930, „Zima”, marzec/kwiecień 1930, Materiały Mieczysława Orłowicza, APAN, III-92, j. 618, k. 35

Ludwik Regorowicz (1888–1970), historyk, działacz oświatowy, z córką Elżbietą (1922–1981) na nartach w Zakopanem, 1931, Materiały Ludwika Regorowicza, APAN, III-111, j. 44, k. 20